

RATNI IZVJEŠTAJI

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera

Kb. Beč, 29. januara.

Na visoravni kod Asiaga prešli su juče Talijani poslije trodnevne topničke pripreme u pješadijski napad, koji je doveo do velikih boljeva oko Col del Rosso i Monte di Val Bella. Zahvaljujući žilavoj izdržljivosti hrabrih branilaca ostala su obadva visla u našim rukama poslije promjenjive borbe sa brojno mnogo nadmoćnijim protivnikom. Mjestimice zadobiven prostor nije neprijatelj mogao proširiti.

Na zapadnom dijelu visoravni slo-mili su se talijanski napadaji već u našoj odbrambenoj vatri. Do sada je zarobljeno 10 časnika i 350 vojnika.

Načelnik glavnog stožera.

Krvava šala

Ne može se reći, da je preokret, što je nastao u rusko-rumunjskim odnosima posljednjih nedjelja, dao kakav prijatan prizor. Između obadvije države, koje je engleska blokadna politika redom moralno i praktički dovela do pada, vlada već nekoliko dana ratno stanje po svima pravilima međunarodnog prava. Sjećamo se događaja, koji su doveli do sukoba: rumunjske vlasti u Jašu pozvale su krajem decembra zastupnike revolucionarne demokracije, odobravajući im unaprijed sve moguće pogodnosti. Pri svemu tom su članovi odbora ovom prilikom uapšen. Puškaranju su izbjegli, no i to zato, jer su se umiješali Kazaci. Bijesan zbog toga, naredio je Trockij odmah hapšenje rumunjskog poslanika u Petrogradu, koga je pustio na slobodu tek onda, kad su se zauzeli za nj predstavnici zapadnih sila. Međutim je dotadašnja latentna zaperetost u stvari nestala, a umjesto nje su nastali krvavi sukobi između četa obadviju stranaka. Trajno neprijateljsko držanje rumunjskih zapovjednika prema ruskim vojnicima, a naročito hapšenje austro-ugarskih časnika u oblasti, gdje je bilo primirje, prepuniše mjeru, te Lenjin, Križenko i Podovolski upraviše ultimatum sa kratkim rokom na rumunjsku vladu. Odgovor iz Jaše nije zadovoljio, zbog čega je prema uobičajenim diplomatskim pravilima nastalo ratno stanje među ovim dvjema državama. Bitka kod Galca bila je već nekoliko dana u toku, kad je nastupio prekid odnošaja time, što je rumunjsko poslanstvo poslalo u inostranstvo, a svojina neprijateljske vlade — vrijednosti u zlatu — zaplijenjena, jedna kod socijalnih revolucionara neizbježna mjera.

Ako se ispituje suština ovog sukoba, onda se nalaze dva momenta kao uzročnici novog neprijateljstva. Prvi bi

Trockij u Brest-Litovsku. -- Konferencija sporazumnih sila u Parisu. -- Vrijenje u Finskoj. -- Odbijeni žestoki talijanski napadi kod Asiaga

bio u neobjašnjenom i dvosmislenom položaju, koji je zauzimala vlada sa kraljem i Bratianom na čelu u pitanju o mirovnim pregovorima. Po decideranoj izjavi ukrajinskih pregovarača zastupali su ovi u Brest-Litovsku cijeli rusko-rumunjski front, tako da je primirje bilo obavezno i za čisto rumunjske sektore. Ali u isto vrijeme otvorio je kralj Ferdinand u Jašu svoj krnji parlament, koji je proklamovao nastavak rata do kraja. Već iz ovih protivrječnosti bili su jasni sukobi, do kojih je došlo između četama još prije diplomatske izmjene nota. Uz ovo dolazi i ta okolnost, što su boljševiki netrpeljivi, te htjedoše svim sredstvima sile obratiti svoje južne saveznike u poštovanje načela njihove slobode. Lenjinu i Trockome činilo se, da se proekrenut socijalni red, koji su zajedno sa svojim pristalicama propovijedali, ne ljepi dovoljno brzo za susjedne države. Budi uzgred rečeno, ova se njihova težnja prilično jasno razabire iz njihovog rada u Finskoj. Jer i tamo — po pričanju crvenih gardista — ide razbukteli gradjanski rat samo za tim, da revoluciju raširi prema zapadu.

No, sad kako bilo, krvava šala između Rusije i Rumunjske završice se vjerovatno — obostranim porazima. Možda će se desiti, da se odstupom Bratianua momentano izgubljeni kralj opet pojavi, te se malo bolje promisli o držanju prema pitanju „rat ili mir“. Ali ova dilema, u praksi već odavno riješena, ima samo sporednu vrijednost prema prizoru, što je stvoren ratom između dva nekadašnja saveznika. Odišta, slika dvije države, čije se neuređene i u zabunu dovedene čete stjepe fanatizmom biju, tako je blizu tragike, da pred tim svako rasudjivanje političke prirode mora prestati. I tako kao groteskna poenta za ovaj neslavni odlomak svjetske istorije ostaje činjenica, da su Rumuni za ovaj mah ostali „pobjedioci“. Tako daleko dovela je nova sloboda jedan narod od 200 milijuna.

Pokret za mir

Dobar savjet boljševicima.

Kb. Kopenhagen, 29. januara.

U uvodnom članku „Mirovni govori ili mir“ savjetuje „Socijaldemokrat“ boljševicima, da ne odugovlače bez potrebe zaključak mira, i nastavlja: Boljševiki su došli do vlasti, jer je ruski narod htio mir, te je osjećao, da ga je u tom pogledu Kerjenski zaveo, upravo prevario. Oni su

zaključili također i primirje, ali izgleda, naročito kod Trockoga, da postoji želja za odugovlačenjem mirovnih pregovora, u nadi, da će buknuti socijalna svjetska revolucija, koja će stvoriti socijalistički svjetski mir. To je ili opasno maštanje ili opasna taktika. Iskrena ruska i volja središnjih vlasti za mir može u Brest-Litovsku donijeti mir bez osvajanja i ošteta na osnovu prava samoodređenja naroda, što bi po prirodi stvari donijelo svjetski mir, ali ne socijalistički mir.

Nesuglasice između Trockog i Lenjina.

Trockij za, a Lenjin protiv mira.

Kb. Zeneva, 29. januara.

„Petit Parisien“ javlja iz Petrograda, da postoje nesuglasice između Trockog i Lenjina, pošto Trockij hoće, a Lenjin neće da zaključuje mir na osnovi njemačkih uslova, iznijetih u Brest-Litovsku.

Pregovori o vraćanju zarobljenika i uredjenju poštansko-brzojavne veze u Petrogradu.

Kb. Beč, 29. januara.

Austro-Ugarska, njemačka i ruska komisija, koja radi u Petrogradu, a kojoj su se pridružili i turski i bugarski izaslanici, odredila je dva odbora, od kojih se jedan bavi pitanjima ratnih i gradjanskih zarobljenika a drugi poštansko-brz javnim stvarima. U pitanju vraćanja gradjanskih zarobljenika je postignuto, da se s ruske strane pristalo na proširenje dosadnjih sporazuma. Da bi se zarobljenici mogli što brže vraćati u domovinu, od najveće je važnosti da se stvori neposredna transportna linija kroz front. O pošti je postignuto, da će se pristupiti opstem saobraćaju pisama i paketa kroz frontove.

Anarhija u Finskoj

Helsingfors u rukama crvenih gardista.

Kb. Stockholm, 29. januara.

Izgleda, da se Helsingfors nalazi sa svim u rukama crvenih gardista, koji su posjeli željezničku stanicu. Strani konsuli su napustili grad. Ne zna se, da li je i senat mogao uteći. Gardisti, koji su čuvali senat, porušili su željezničku prugu na Taalka-risalmi i bacili su u vazduh most kod Kimintemi-Sdkole, da time prekinu saobraćaj sa Petrogradom, od kuda su crveni gardisti dobili značajna pojačanja, s kojima su se uputili prema Helsingforsu. Senatski gardisti su posjeli i željezničku stanicu od Kseniska. U

subotu su prispjela velika četna odjeljenja iz Petrograda, a zatim su crveni gardisti uputili senatskim gardistima ultimatum, na koji su ovi posljednji također odgovorili ultimatumom. Pošto ni jedna strana nije htjela da položi oružje, to je izbila borba. Na žalbu finskog ministra u Petrogradu odgovorio je ministar vojni Prikovski, da se ruska vlada u smislu svojih načela drži obvezanom, da pomaže socijalnu revoluciju finskog proletarijata protiv buržoazije, te su crveni gardisti i dobili takav nalog. Finski senat uložio je protest protiv povredesamostalnosti kod svih sila, koje su priznale Finsku. U tom protestu navode se umorstva i nasilja ruskih vojnika i crvenih gardista.

Prekinuta brzojavna veza između Stockholma i Petrograda.

Kb. Stockholm, 29. januara.

Od juče prije podne prekinuta je telegrafska veza između Stockholma i Petrograda, Finska posrednička stanica signalise, da je crvena garda presjekla liniju. S Finskom ne postoji veza. Doznaje se preko Petrograda—Haparande, da u Finskoj vlada potpuna anarhija. Nesreća se povećava time, što je ruska boljševička vlada izjavila, da je u smislu svojih načela primorana, da potpomaže finske revolucionare u štrajku protiv gradjanskog društva.

Događaji u Rusiji

Prekinuta brzojavna veza sa Stockholmom.

Kb. Stockholm, 29. januara.

Ovdje se do ponoći nalazi sto neopravljenih brzojava za Petrograd. Pošto su crvene gardiste prekinule kabele, brzojavke se ne mogu dalje opravljati.

Anarhija u ruskoj vojsci.

Kb. Helsingfors, 29. januara.

„Izvestija“ žali se, što su neki dijelovi ruskih četa donijeli rezoluciju, kojom se državna vlada više ne priznaje. Oni su rejonskim odborima postavili ultimatum, kojim prijete sa pljačkanjem vojara. „Izvestija“ poziva čete da se opamete i da budu vjerne revoluciji.

Protiv poljačkih legija i Poljaka.

Kb. Petrograd, 29. januara.

„Rječ“ javlja: Križenko je dostavio radi znanja narodnim kome-

tarima bežični brzojav, kojim se naredjuju hitne mjere radi rastjerivanja poljskih četa u guberniji Orša i u mjestima, koja su već zauzele, tako isto opšte razoružanje poljskih legija. Držanje Poljaka je odgovorno apšenje poljačkog središnjeg odbora, koje su izvršili boljševiki, a koje je među Poljacima izazvalo živu uzbunu uzrujanost.

Rusija i Rumunjska

Prekinuti diplomatski odnosi.

Kb. Berlin, 29. januara.

Wolfiov ured javlja: Po jednoj bežičnoj vijesti iz Petrograda prekinula je petrogradska vlada sve diplomatske odnose s Rumunjskom. Rumunjsko poslanstvo će biti najkraćim putem ispraćeno u inostranstvo. Zlatna ruzica Rumunjske, koja leži u Moskvi, biće proglašena kao nedodirljiva za rumunjsku oligarhiju. Crvena vlada primila se da čuva to zlato i da odgovara za njegovu predaju rumunjskoj vladi. General Čerbačev biće proglašen da stoji izvan zakona.

Potvrđuje se vijest o Bratianovoj ostavci.

General Averescu njegov nasljednik.

Kb. Berlin, 29. januara.

Po vijestima, koje su ovamo stigle, potvrđuje se, da je rumunjski ministar predsjednik Bratianu podnio ostavku. Misli se, da će ga zamijeniti general Averescu.

Konferencija državnika sporazumnih sila

Kb. Paris, 29. januara.

Ministar predsjednik Lloyd George i ministar predsjednik Orlando, ministri mornarice Alfieri i lord Milner, prispjeli su večeras ovamo, došavši iz Calaisa. Na stanici ih je dočekao Clémenceau. Kako „Temps“ javlja, očekuje se, da će ministar spoljnih poslova Sonnino doći sutra prije podne.

Poljska kraljevina

Sjednica ministarskog savjeta.

Kb. Varšava, 29. januara.

Kako varšavski listovi s mjerodavnog mjesta javljaju, održana je u subotu poslije podne sjednica ministarskog savjeta pod predsjedništvom regentskog vijeća, u kojoj su pretresano tekuća politička državopravna pitanja. Prilikom pretresa pokazalo se već ranije jedno-dušno iskazano gledište, da je državni savjet, koji bi trebao što prije da se sazove, samo prethodnik zemaljskog sabora, i da je njegov glavni zadatak savjetovanje i odluka o statutu zemaljskog sabora i o izbornom redu.

PODLISTAK

Razvitak slovenske ideje u hrvatskoj književnosti.

Iz predavanja dra Branka Vodnika u Zagrebu.

Nada sve je zanimljiv život slovenske ideje u hrvatskoj književnosti; zanimljivo je, kada, zašto i kako se razvijala slovenska ideja i koje je predstavnik iznjela, jer se samo tako može ocijeniti njena sila.

Ova se ideja nije nikad izgubila u svijesti pojedinih slovenskih plemena. Bolje se ukorijenila kod Čeha, Poljaka i Rusa, koji su uvijek živjeli u kompaktnoj cjelini, dok su južni Sloveni uvijek bili rascjepkani. Kod nas se javlja „slovenstvo“, u prve krajeve donekle fantastičko i apstraktno, ali kasnije dobiva jasniji sadržaj.

Prvi je predstavnik slovenske ideje među južnim Slovenima Ivan Gundulić. Njegovo se slovinstvo rasegnulo od Dubrovnika do Ledenga mora i zaprema pol svijeta. Gundulić je prvi jasno izrekao pojam slovenske jezične zajednice, pa jezik u kojem pjeva, ne zove ni srpskim, već slovenskim. Otale se pomalo razvila čista slovenska ideja u njegovoj poeziji. Ali njegova slovenska ideja nije imala ni filozofskoga ni kulturnoga obilježja, već čistu političku tendenciju. Usredniti je tadašnjih diplomatskih pitanja u dubro-

vačkoj republici stajala osnova u oslobođenju naroda i zemlje od turskoga gospodstva. Ovoj slovenskoj struji, prodahnutoj slovenskim čuvstvom, bio je na čelu Ivan Gundulić.

U svojem „Osmanu“ Gundulić razvio je svoj prvi politički program: poziva poljskoga kralja Vladislava I slovensku braću Poljake, da pričeknu u pomoć južnim Slovenima, koji staju pod turskim gospodstvom. Kako u 19. vijeku slovenofili upiru oči u moć Rusije, i ne osvrćući se na Poljsku, koja je tada već bila razdobljena, tako se Gundulić utječe slovenskoj braći Poljacima.

Prvi je predstavnik slovenske ideje među južnim Slovenima dakle Gundulić, najveći pjesnik dubrovački, kojemu je cilj oslobođenje jugoslovenske raje s pomoću slovenske braće.

U 17. vijeku, malo iza Gundulića, ističe se kao velik slovenofil hrvatski svećenik Juraj Križanić. On nije bio pjesnik, već političar, jezikoslovac. Rodio se god. 1617. u Pokupju gorjem kod Ribnika, od imućne porodice, koja je međutim kasnije izgubila svoj imetak. Željao nauke i čeznući za velikim djelima, posvetio se Križanić svećeničkomu staležu. Zagrebački biskup Benko Vinković poslao ga u Beč u hrvatski kolegij na bogosloviju, a onda u Bolognu. Već je ovdje Križanić snovao o uniji između zapadne i istočne crkve. God. 1640. dodje u Rim, da stupi u grčki kolegij Anastasija; 26. marta 1642. odslužio je u crkvi sv. Petra svoju prvu misu. Congregatio de propa-

ganda fide slala je u ono vrijeme svoje misionare u Bosnu i Ugarsku, pa je trebao da onamo podje i Juraj Križanić. Ali to je za nj bila prevelika misija; težio je za velikim ciljevima, pa tako dodje god. 1646. u Rusiju; god. 1659. posjetio je Poljsku, ali se ondje uvjerio, da se nema ničemu nadati od Poljaka za slovensku stvar. Došavši naime u Poljsku, zatekao je ovu zemlju u potpunom rasulu.

Juraj Križanić je jasno rekao, što ga je dovelo u Rusiju: 1. Od mladosti svoje osjeća, da su tudjinci teško iskvarili slovenski jezik; stoga je potrebna gramatika slovenskoga jezika; 2. svi su Sloveni nekoć imali svoje narodne vladare, dok sada jedino ruski narod ima svoju vladu i svoj jezik, zato bi želio istoriju, u kojoj će se osvijetliti uzroci, s kojih su stradali Sloveni; 3. napokon opaža Križanić, da je Rusija zaostala za naprednijim evropskim zemljama i postala predmet iskorišćavanja. Da se doskoči svemu tom zlu, živo je radio Križanić u Rusiji, ali je bio zle sreće i 8. januara god. 1661. bio je prognan u Sibiriju, u Tobolsk. I ovdje je nastavio svoj književni rad. Htio je u Sibiriji napisati također rječnik, ali se ovaj naum, naravno nije mogao izvesti bez pomagala.

Križanić nigdje ne spominje, zašto je bio prognan u Sibiriju; u Rusiju nije došao kao vjerski misionar, već da razvije slovensku ideju; nije bio vjerski, već narodni fanatičar. Bio je katolik, ali se nije odrekao svoje vje-

re, kad je došao u Rusiju, no u ono se vrijeme smatrao u Rusiji i katolik heretikom, pa neki misle, da je to bilo uzrokom njegova prognostva. Vjerovatnije je, da je ovo prognostvo bilo administrativno, budući da se Križaniću pustila i svaka njegova biblioteka, a isto je od ruskoga cara dobio godišnjih 90 rubalja, što je tada prikazivalo znatnu svotu. Križanić se je oslobođio prognostva i god. 1680. opet stekao potpunu slobodu, ali u Poljskoj mu se zameo posljednji trag.

U 17. vijeku prestaju vjerski bojevi, a nastaju privredno-političke borbe. Križanić je čvrsto vjerovao u prirodno i božansko poslanstvo Rusije; nije međutim bio utopist; radio je za agrikulturu i trgovinu, bio je dakle praktičar. Jamačno je prerano bio došao u Rusiju, gdje ga još nisu mogli razumjeti. Bio je vanredna, ali tragična pojava. Vječna šteta, što je toliko inicijative i energije propalo u tobojskoj samotini.

U 19. vijeku primila je slovenska ideja nov život. Već se u 18. vijeku izjasnila politička situacija. Zapadni i južni Sloveni izgubili su napokon političku samostalnost i Poljske je nestalo. Očuvala se samo Rusija, koja je nakon srećnih borbi s Poljskom o prvenstvo u istočnoj Evropi postala jedinstvena slovenska država, pa se otada počinje doimati udesa južnih i zapadnih Slovena. S pomoću slovenske ideje počinje se prepored u južnih i zapadnih Slovena. Javlja se, počevši od Dobrovske-

ga, nauka slovenske filologije, utrućući put slavistici, kojoj je namijenjeno, da naučnom metodom nastavi započeto djelo. Tako se počinje na medji 18. i 19. vijeka novo doba u povijesti slovenstva.

Dosad su Hrvati imali dva glasnik slovenske ideje, Gundulića i Križanića, od kojih je jedan upirao oči u Poljsku, a drugi u Rusiju. U ostalih se slovenskih naroda javlja slovenska ideja tek u 19. vijeku.

Pod utjecajem francuske revolucije, koja je srušila feudalizam, naročito Rousseau-a, koji je propovijedao povratak prirodi, kao i pod utjecajem ideja, koje je širio Nijemac Herder, koje su prihvatili braća Schlegel i Širil ih među austrijskim Nijemcima, oduševljavali su se također slovenski duhovi. U ovo vrijeme pada početak slovenske filologije, javljaju se prvi slavisti i prvi vjesnici slovenske ideje: Josip Dobrovsky, otac slavistike, Kopitar, Pavao Šafarik, Jan Kolár. Isprva je bilo središte ovoga pokreta u Beču, gdje su tada djelovali Juraj Šporer, Vuk Karadžić, Antun Mihanović, ali za slavistikom već se skrivala i politička ideja. Kolár i Šafarik studirali su u Jeni, odakle su donijeli u domovinu nove ideje. Kako je već rečeno, bio je Herder jedan od onih Nijemaca, koji je priznavao Slovenima toliko, koliko i oni sami nijesu znali, da sebi u svijetu izvješuju mjesto, pa je svakako moralo goditi slovenskim preporediteljima, kad su vidjeli, kako ovaj veliki Nijemac čeka temeljni-

Orlando u Londonu

Italijanski premijer nada se još jednoj ofenzivi središnjih vlasti na talijanskom frontu.

Kb. London, 29. januara.

Reuter. U razgovoru sa zastupnikom „Morning Post“a kazao je ministar predsjednik Orlando, da je u svima važnim pitanjima sa članovima britanske vlade došlo do sporazuma, ne samo principijelno, nego i konkretno i što se tiče metode. Orlando misli, da će središnje vlasti poduzeti još jednu ofenzivu na talijanskom frontu.

Nestašica živeža u Francuskoj

Debata u francuskoj komori.

Kb. Paris, 29. januara.

Poslije debate o interpelacijama o hrani kartama i o snabijevanju životnim namirnicama, pri čemu su interpelanti naročito kritikovali jedinično načelo, po kome na svaku glavu stanovništva dolaze dnevno 300 grama žljebeča, uzeo je riječ ministar za opskrbu, Boret. On je dokazivao, da se ta ograničenja imaju pripisati nedovoljnom prekomorskom uvozu. Bolje je, veli, ograničiti se, nego iscrpiti zalihe. Obrok od 300 grama je mnogo veći, nego u drugim zemljama Evrope. Kao se od Francuske traži da šteti, onda se čini zato, da ona pokaže svojim saveznicima da podnosi žrtve, kako bi od njih mogla dobiti kompenzacije. Najzad je ministar apelovao na poštenost stanovništva. Zatim je komora usvojila dnevni red, kojim daje izdavanja nadi, da će vlada u pitanju snabijevanja zemlje hrani pobrinuti se, da preduzme mjere, koje odgovaraju trenutnim potrebama.

Borbe na zapadu

Reakcionarni Clémenceau.

Kb. Bern, 29. januara.

Pošto je socijalista Cachin u zadržano, da održi javan zbor sa svojim širačima u 18. arondismanu od Parisa, to je ovaj izjavio u „Humanite“u, da je uzrok tome taj, što reakcionari neće, da republikanci dođu u dodir sa svojim širačima, jer se boje, da bi se otkrile laži, kojima se Francuska uljuljkuje. Clémenceau se i u ovoj stvari priklonio reakciji.

Engleska

Nestašica masla u Londonu.

Kb. Rotterdam, 29. januara.

„Nieuwe Courant“ javlja iz Londona: Krajem prošle sedmice je bila nestašica u mesu veća nego ikad do sad. Ne samo zbog masla i margarina, nego i zbog mesa čekali su ljudi u subotu poslije podne uzalud, jer su zalihe bile rasprodane prije, no što su oni koji su čekali došli na red.

Podmornički rat

NOVA POTAPLJANJA.

Kb. Berlin, 29. januara.

Wolffov ured javlja: Naše podmornice nanijele su potapljanjem 11.000 bruto tona znatnu štetu neprijateljskom brodarstvu. Potopljena su tri velika broda u blizini engleske obale.

le, dva od njih plovila su u osiguranom sprovodu razarača. Jedan se od njih zvao „Maxton“ (3840 tona).

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Propao engleski parni brod „Worsong“.

Kb. Bern, 29. januara.

Prema „Petit Parisien“u propao je engleski parni brod „Worsong“ 15. januara u visini Bretagne. Pošto se čamac za spasavanje izvrnuo, utopilo se 7 ljudi od posade, 15 ih je spašeno.

Potopljen švedski parni brod.

Kb. Stockholm, 29. januara.

„Stockholms Dagbladet“ javlja iz Goeteborga: Švedski Lloydov parni brod „Sylvia“, od 2550 tona, potopljen je 14. januara kod švedske obale.

Najnovije brz. vijesti

Proslava rođendana cara Wilhelma u Sofiji.

Kb. Sofija, 29. januara.

Car i prijestolonasljednik prisustvovali su prekičue bogoslužju povodom svečanosti rođendana njemačkog cara.

Vijesti iz Hrvatske i Bosne

† Vladika Mitrofan Sević

Kako nam iz Novog Sada javljaju, umro je tamo ovih dana preost. Mitrofan Sević, srpsko pravoslavni vladika bačkovosadski, seg-dinski itd. Pokojni vladika Mitrofan bio je po svojoj spremi i po svojim ličnim osobinama vrlo nježna ličnost među Srbima u Ugarskoj. Rođen 1855. godine u Novom Sadu u tamošnjoj uglednoj porodici Sevića, svršio je karlovačku bogoslovljiju i pravnički fakultet u Budimpešti. Neko je vrijeme bio profesor na srpsko pravoslavnoj bogoslovljiji u Zadru, pa je zatim u istom zvanju prešao na karlovačku bogoslovljiju. 1898. godine izabran je za vladiku bačkovosadskog. Prilikom izbora patrijarha 1908. godine iznesena je u narodno-krštenom saboru Sevićeva kandidacija za patrijarha, ali je vladika u naprijed odbio tu kandidaciju, želeći, da se do smrti posveti povjerenom nju eparhiji. Bio je ugledan pisac na polju pravoslavnog kanonskog prava i, kao što smo rekli, uživao je sa svojih odličnih duhovničkih i epšte ljudskih osobina najveći ugled i poštovanje, kako među svojom pastvom, tako i među ostalim stanovništvom onih krajeva.

Vijesti iz unutrašnjosti

Elektrika u Kraljevu.

Iz Kraljeva nam pišu: Od prije pet godina pristupljeno je u Kraljevu izvođenju ideje o instaliranju fabrike za proizvodnju i iskoriscavanje električne struje, pomoću vodene snage. U toku rata i ovaj se posao bio zanemario. U prošloj godini instalacije su potpuno dovršene i struja puštena u pogon. Nju iskorišćuju i privatni domovi, kao i javne ustanove i jedan biskop, koji daje predstave za vojna i građanska lica.

Pomoć privrednika.

Kako nas izvještavaju iz Mitrovića na Kosovu, tamo je do prije deset dana razdavano žito za usjev zemljoradnicima.

radnicima mitrovičkog okruga, koji su zbog nerodice i grada u prošloj godini bili ostali bez ovoga. Pomoć je razdavana u količini, koja odgovara veličini zemljišnog prostora, koje se ima zasijati.

Grad i okolica

Dnevni kalendar

Danas je srijeda 30. januara po starom 17. januara — Rimokatolički: Mirlina dj. m.; pravoslavni: Antonije Veliki. Casnička i činovnička kasina otvorena je do 12 sati u noći. C. i k. vojnički dom: Čitaonica, soba za pisanje i igraje, kantina. Otvoreno od 7 sati izjutro do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku. Beogradski orfeum: U zmskom pozorištu prije (Bonlevard): Početak predstave u 730 sati uveče. Kinematografi: Vojni kino u Kralja Milana ulici 59 (Kolosum): U 6 sati poslije podne predstava za vojnike, a u 8 sati uveče predstava za časne. C. i k. gradjanski kino na Terazijama br. 27 (Paris): U 6 sati poslije podne predstava za gradjanstvo.

Noćna sinzba u ljekarnama: U sedmicl od 27. januara od uključivo 2. februara obavljaje noćnu službu u Beogradu ove ljekarne (apoteke): Sela ković, Kneza Mihajla ul. 43; Viktorović, Terazije 28; Prendić, Kralja Aleksandra ul. 64; Stojčić, Sarajevska ul. 70. Parobrodarski saobraćaj. 1. Između Zemuna i Beograda. Red plovidbe, koji važi od 29. januara do opoziva: Polazak iz Zemuna za Beograd u 630, 730, 830, 930, 1030 i 1130 pr. podne te u 130, 230, 330, 430, 530, 630 i 730 poslije podne. — Polazak iz Beograda za Zemun: 7, 8, 9, 10, 11 i 12 sati prije podne, te u 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8 sati poslije podne. — Iz između Zemuna i Pancsove. Red plovidbe, koji važi od 26. januara do dajne naredbe: Iz Zemuna za Pancsovu svakog dana u 6 sati jutro i u 12 sati u podne. — Iz Pancsove za Zemun: dnevno u 830 sati prije podne i 3 sata poslije podne. Brod koji saobraća između Zemuna i Pancsove i obratno ne pristaje u Beogradu. — Iz između Beograda i Sapeca, Polazak iz Beograda za Sabac svake srijede i subote u 730 sati u jutro. Polazak iz Sapeca za Beograd svakog četvrtka i nedjeljom u 7 s. u jutro.

Vojno parno toplo kupatilo u Car Dušanovoj ulici. — 1. Kupatilo u kadama: a) Za vojne osobe otvoreno radnim danima od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — b) Za gradjanstvo radnim danima od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 9 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — 2. Parno kupatilo za časnike i njima ravnih činovnika otvoreno je utorkom, srijedom, četvrtkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — Za gradjanstvo otvoreno je parno kupatilo ponedjeljkom i četvrtkom (ali u te dane ne paca satkaj praznik) od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne. — Casnicima i njima ravnim činovnicima stoji na vojnu da se služe parnim kupatilom i u dane određene za gradjanstvo (ponedjeljkom i četvrtkom). Blagajna se zatvara radnim danima u 12 1/2 sati, a nedjeljom i praznicima u 12 sati u podne.

Posjet bolesnika u bolnicama: U bolnici „Briko“: od 2—4 sata poslije podne. U bolnici „Erant“: od 930—12 sati prije podne i od 2—4 sata poslije podne. — U c. i k. gradjanskoj bolnici: u utorku, četvrtku i nedjelju od 1—3 poslije podne.

Kužna bolnica: Posjeta nije dozvoljena. Obavještenja o bolesnicima dnevno od 11 do 12 sati prije podne nalazu u bazu bolničke zgrade sa strane Vidinske ulice.

Dobrotvorna pozorišna predstava.

Dobrotvorne diletantske predstave, koje su se s velikim uspjehom davale 30. prošlog mjeseca i 3. o. mj., nastavile se trećom predstavom, u subotu 2. februara, i to tako, da će veći dio večeri zapreмати igra domaćih stalnih glumaca, članova bivšeg kr. srpskog pozorišta, u režiji g. Ilije

Stanojevića (Čiča Ilije). Davace se Sterijina karakterni gluma „Kir Janja“ s g. Stanojevićem u glavnoj ulozi, a prije toga ponovice diletanti na mnogobrojnu želju iz publike Ogrizoviću pastel-sliku „Proletno jutro“. Prihod ide za beogradsku sirotinju, a karte se prodaju od danas, srijede, u knjižari S. B. Cvijanovića.

Za dom siročadi — za slećanje na svoga sina.

Gospodja Zorka poč. Joksima Mičića, predsjednika suda priložila je preko sirotinjskog odjeljenja opštine grada Beograda domu siročadi o svojoj slavi — Sv. Jovanu — svotu od 25 kruna, a za slećanje na svoga sina poč. Jevrema Mičića.

Beogradski orfeum.

Januarski program beogradskog orfeuma traje samo još dva dana, danas i sutra. Pošto je odista prvorazredni program, ne bi trebao niko prepuštiti, ko ga još nije vidio, da u ova dva posljednja dana posjeti beogradski orfeum. 1. februara donijeće ova pozornica sasvim nov program, koji bi mogao spadati među najbolje, koji su do sada donošeni. Od umjetnika, koji će po ovom programu nastupiti, spominjemo samo neke: Sestre Gavrilovićeve, sa modernim fantazijama u igri, tri Bernarda, Freda Singera, Violinu što govori, Annemarie Hegner, Karla Baumanna, koga je uprava takođe zadobila za februarski program, zatim Gerarda-Gerarda, komične ekscentričare i bečke lutkice. Dodajemo, da su svi ovi umjetnici obećali, da će na vrijeme prispijeti, tako da će program već od prvog dana biti sasvim potpun.

Novčane pošiljke

Po novoj odredbi o novčaninim pošiljkama za ratne zarobljenike i internirane gradjane, imaju se odmah isplaćivati pošiljke u iznosu do trideset kruna.

Kako se i ekspedicija i isplata u lagerima na ovaj način lakše vrši, to je za preporuku ovakva radnja svima onima, koji imaju da šalju novac zarobljenicima ili interniranim.

Traži se porodica

Porodica Tanasija Rafajlovića, koji je 5. decembra prošle godine umro u beogradskoj bolnici, potrebno je, da se odmah javi sudskom odjeljenju opštine grada Beograda, radi izvjesnog hitnog saopštenja.

Blaga zima.

Kako nam iz raznih mjesta Srbije pišu, dosadanje blago vrijeme imalo je tu dobru stranu, što je prolječne zelje, naročito španać i zimnja salata, jako poraslo tako da se, ako blago vrijeme još potraje, neće dugo čekati, pa da se to zelje iznese na trgove. I jesenji žitni usjevi su dobro prezimili, nigdje se na njima ne opaža šteta od mraza. I ako su u januaru dani skoro topli bili ipak voćke nijesu toliko zapupile, da bi ih hladan februar mogao ošteti. Mjestimice se javlja ledeni mraz, taj najveći štetočina voćki, te se one moraju da oblažu koljutima od ilovača.

U sanitetskoj službi

Da bi se što bolje održala zdravstvenost u zaposjednutim dijelovima Srbije, u sanitetskoj službi zaposleni su i raniji srpski ljekari, koji za vršenje dužnosti dobijaju stalnu platu, pored privatnih honorara za ordiniranje. Za sada je zaposleno u raznim mjestima, preko osamdeset ljekara,

Izdavanje karti za brašno za mjesec februar.

Danas 30. ovog mjeseca doblja ljebne karte gradjanstvo iz ovih ulica:

- I. kotar, Iz ulica: Dubljanske, Sumatovačke, Vardarske i Grahovske.
 - II. kotar, Iz ulica: Mlatišumine, Kopaoničke i Spojne.
 - IV. kotar, Iz ulica: Resavske i Kralja Miljutina.
 - V. kotar, Iz ulica: Brankove, Kosmajске i Carice Milice.
 - VI. kotar, Iz ulica: Ružine, Kosačine, Trojanske, Zmaja od Noćaja, Kratke i Zmajevе.
 - VII. kotar, Iz ulica: Sabornе, Sibirjanin Janka i Kneginje Ljubice.
 - VIII. kotar, Iz ulica: Senjanina Ive, Vršačke, Pančevačke i Platnarske.
 - IX. kotar, Iz ulica: Takovske, Karaburme i Grobljanske.
 - X. kotar, Iz ulica: Ružine, Simine i Skopljanske.
 - XI. kotar, Iz ulica: Bitoljske, Vlatetine i Taš Majdan.
 - XII. kotar, Iz ulica: Petraljičke, Gjevgljiske i Veljkove.
 - XIII. kotar, Iz ulica: Ratarske, Ivine, Čučuk Stanine, Stražnje, Krive, Kralja Aleksandra, Hajduk Veljkove i Kamenovića Vinograd.
 - XIV. kotar, Iz ulica: Nebojšine i Rudničke.
 - XV. kotar, Iz ulica: IV., V. i VI. ulice Gurgjevoг Brda.
- Na Čukarici: Iz ulica: Hajduk Veljkove i Saborne.

Tuča na Senjaku

Juče prije podne izrodila se na Starom Senjaku između nekoliko ženskinja međusobna tuča, u kojoj je Četrnaestogodišnja djevojčica Zagorka Nikolić dobila tako težak udarac pješicom po glavi, da je onesviješćena pala. Redarstvo je interveniralo, a onesviješćena djevojčica namah je prelijeta u gradjansku bolnicu na Dorćol, gdje joj je ukazana nužna ljekarska pomoć.

Najbolji puder na svijetu

Mala doza stoji K. 2— Velika doza stoji K. 4— Može se posuda dobiti. Glavno prodavalište: „DIANA“ Handels A. G., Budapest V. Nádor utca 6.

tu povijest „najvećega naroda Evrope“, u nadi, da će to biti izgled svim narodima. Ove su ideje dale Koláru priliku, da razmišlja o ideji velikoga slovenstva, pa ih je primjenjivao svojem plemenu: „Prestanimo biti Cesi, Poljaci, Iliri, Rusi. Prije svega budimo Sloveni“. Kolár je prvi upotriebio riječ „slovenska uzajamnost“ te svoje misli izrekao u pjesmi: „Slávy Dcera“, koja je snažno utjecala na različna slovenska plemena. On je isticao, da su svi Sloveni samo braća jedne velike porodice, u kojoj svaki brat ima pravo na svoj život. Sloboda, domovina, narodnost imaju oživjeti u ovom vrelu; stara se Evropa ima na slovenskoj podlozi preporoditi, kako je to priznavao i Nijemac Herder, jer su Sloveni mlad narod, koji znađe, što su drugi radili, pa on ima da to nastavi i kraju privede, riječju: slovenstvo će donijeti svijetu nov život i preporoditi cjelokupno čovječanstvo.

Utjecaj slovenofilija bio je silan na sav slovenski svijet, pa se bez njih ne može ni zamisliti hrvatski preporod. Hrvatski pjesnik Petar Preradović, naročito je iskazivao svoje poštovanje Kolárovoj „Slávy Dcera“, pa se zato već u svojim „Privjencima“ naziva Koláru, a u Beču je postao najgorljiviji učenik češkoga jezika i upoznao se sa češkom literaturom. Preradović nije u prvo doba dostajalo filozofske nabrazde, da uzmogne bolje dati izražaja slovenskoj ideji, koju je bio prigrio, pa se u njega potpuno razvila slovenska ideja tek u njegovo najzrelije doba. Nije tajfo svoje antipatije protiv zapadne kulture i zapadne učnosti, iako nije osuđivao sve tekovine zapada, a preporodu se nada sa sloven-

skoga istoka. U „Zvanju Slavjanstva“ odražava se osnovna misao Preradovićeva slovenofilstva. Posljednjih godina postaje njegova poezija sve više refleksivna; ali se njegove misli ne mijenjaju, već produbljuju. Njegova užnosita oda „Slavjanstvu“ jest najljepša pjesma slovenske poezije. Ali Preradović zaprema posebno mjesto među slovenofilima. Kolár je agitator i journalist. Preradović stoji visoko nad njim. Drugi su slovenofili ekskluzivni, dok Preradović smatra slovenstvo kao cjelinu.

Slovenska ideja nije u doba preporoda zahvatila sve Slovene, da je primjerice Prešern bio slovenofil kao Vraz; da je, riječju, slovenska ideja jednako zahvatila sve slovenske narode, ne bi nikakova sila mogla sprječiti njihovo književno i političko ujedinjenje. Slovenska je ideja bila dugo smjernicom narodnih težnja, pa nikad nije bilo u našem javnom životu toliko oduševljenja, kao u vrijeme, kad je slovenska ideja bila u svojem cvjetu. Tekovine lirizma, najveći stepen narodne aktivnosti, dala nam je slovenska ideja. Bila je donekle i politička, ali je nu ovom polju ostala jalova.

Poslije hrvatskoga preporoda mjenja se slika: slovenska ideja počme blijediti. Čeh Karol Havliček, otac čeških realista, saopćio je god. 1846. članak: „Slovan a Čech“, koji je pobudio veliku senzaciju. Havliček u njemu veli, da Poljaci služe svim reakcijama i da Sloveni ne smiju ni od Rusia ništa očekivati. On je prvi skinuo aureolu slovenskoj ideji i ustvrdio, da češki narod ima zajedničko interesе jedino s južnim Slovenima. Do toga je uvjerenja došao Havliček na svojim mnogo-

brojnim putovanjima, naročito za svoje jega boravka u Rusiji, pa je sabrao svoje utiske u ove riječi: „Mocnárstvi rakouské jest najlepši garancie na zachování naši a ilirské národnosti a čim vice vrostje moc cisarství rakouského, tim jistěji stoji naše národnosti.“ („Austrijska je monarhija najbolje jamstvo za očuvanje naše ilirске narodnosti, pa što više raste moć carevine, to sigurnije stoji naše narodnosti“). Ovu je misao prihvatio takođe Palacky.

Naši su se preporoditelji zarana razočarali u Rusiji. Rus Sreznevskij, kojega je Vraz za njegova boravka u Hrvatskoj uveo u sve rodoljubne kuće, nikad se više nije javio, kad se oper vratio u Rusiju. Napokon je značajan prijedlog, što ga je god. 1851. stavio Ivan Kukuljević u ime odbora „Matice ilirske“, da se naime sazove kongres slovenskih naučenjaka, da riješi pitanje o pravopisu, i sastavi barem zajedničku naučnu terminologiju. Poziv se je poslao i „Imperatorskoj akademiji nauka“ u Petrogradu, ali mjesto odgovora poslala je ruska vlada ovaj poziv ministru Bachu, koji je oštro pitao: „Kako se usudilo društvo Matice bez znanja i ovlaštenja ministarstva sazvatí formalni kongres, pa pozvati i inostrane korporacije i zavode“, tako da je Matice imala sto neprilika da se izvuče iz škripca. Trebalo je da se junački upre banska vlada, da spasi Maticu. Dostora je jenjalo i oduševljenje. Ljud. Gaj za Rus, koji je god. 1840. bio u Petrogradu, Moskvi i Varšavi.

Pored svega toga se može reći, da bez slovenske ideje ne bi bilo našegu

narodnoga preporoda, pa su je njegovali takođe Strossmayer, Rački i Jagić.

Danas osjećamo samo još reifekse slovenske ideje, koja u nama više nije živa; osjećamo neku klonulost, jer nemamo jasne narodne ideologije. Bez ideja zasiplju se svi izvori narodnoga života, pa danas stojimo pred tužnim rezultatima, nekoć smo obradili veliku ideju; danas nijesmo sposobni, da prihvatimo ideju, koju su drugi stvorili. Moramo imati jasnú ideologiju; svaki Hrvat mora znati, što hoće i osjeća.

MALI PODLISTAK

Istorijski kalendar

Na današnji dan, 30. januara 1649. godine pogubljen je na osnovu presude vanrednog suda, što ga je bio postavio pobunjeni parlament, engleski kralj Karlo (Charles) I. Karlo I. rođen je 16. novembra 1600. godine u Dunfermilne-u u Skotskoj kao drugi sin kralja Jakova (James) II. Postavši 1612. godine smrću svoga starijeg brata prijestolonasljednik („wales-ski princ“) stupio je na prijesto 27. marta 1627. godine. Već prije njegovog stupanja na prijesto bilo je javno mnijenje nerazpoloženo protiv njega zbog njegove ženidbe sa katoličankom, princezom Henriettom Marijom, čerkom francuskoga kralja Henrika IV. Karlo I. bio je po prirodu uman, marljiv i blagorodan čovjek, ali je bio i lakomislen, tvrdoglav i nekoliko nasilnička priroda. Pošto je i pod njime ostao na vlasti ljubimac njegovog oca, Buuckinghama, brzo se pojavio sukobi između kralja i par-

lamenta, 1628. godine poginuo je Buxkingham, a na njegovo mjesto došao Wentworth, docniji lord Strafford. Kada vremenom sukobi sa parlamentom postadoše sve ozbiljniji, Karlo se odlučio, da vlada neustavno bez parlamenta, putem zakonodavnih naredaba. No kada 1637. godine zbog nekih vjerskih pitanja i u Skotskoj izbi ustanak, kraljev se položaj toliko pogorša, da je 1640. godine bio prinudjen, da opet sazove parlament. No ma da je kralj sada u mnogim stvarima popustio parlamentu i među ostalima žrtvovao i svoga glavnog savjetnika lorda Strafforda, sukob se ipak nije više dao izravnjati, a kada je Karlo 1642. godine napustio London i otišao u York, kada je sazvao drugi parlament, ne priznajući više parlamenta u Londonu, gradjanski rat bio je neizbježan. Pošto je londonski parlament uporno ostao pri svojim zahtjevima, kralj je prvi otpočeo borbu i bio je u toku prvih dviju godina rata u nadmoćnosti. No pošto je došlo do saglasnosti između engleskog i skotskog parlamenta i pošto je Oliver Cromwell, docniji diktator organizovao vojsku parlamenta, kraljev je položaj postajao sve težji. 2. jula 1644. godine Cromwell kod Marston Moora nanese krvav poraz kraljevoj vojsci. Karlo do duše sa svoje strane pobijedi 1. septembra iste god. pobijedi kod Essexa, ali se već jasno vidjelo, da će on na kraju krajeva podleći. Januara 1645. god. vođeni su pregovori između kralja i parlamenta, na kojima nije došlo do sporazuma, jer je parlament među ostalim tražio, da se njemu među ostalim ustupi i vrhovno zapovjedništvo nad vojskom i mornaricom, našta kralj nije htio pristati. Po-

Narodna privreda

Vještačko izvodjenje pilića

(Svršetak.)

Aparata za izvodjenje pilića imade raznih sistema već prema načinu izvodjenja. Proizvode se u svim kulturnim zemljama, ali pošto zbog ratnih pilika stanja nije moguće poručivanje iz raznog inostranstva, pa isto ni iz same Njemačke, srpskim interesima ne preostaje nego da se obrate i zatraže oje-novnik od najbolje fabrike ove struke u Austriji. To je: Brutma-schinenfabrik A. G. Inzersdorf kraj Beča (Wien), Donja Austrija.

Izvodjenje nasada vrši se po jed-nim istim osnovnim pravilima i ako su aparati raznoili. U svakom su aparatu ključno neophodno potrebna dva ra-đa: hladjenje i miješanje jaja, kao i održavanje ravnomjerne toplote. Osim toga kod aparata, koji se za-grijavaju pomoću lampe potrebno je ovu svaki dan čistiti i puniti petrolejem ili kerozinom, kojim se vrši zagrijavanje. Vr-lo je potrebno pridržavati se pravila: sa prljavim i znojavim rukama ne treba za vrijeme nasada uzima-ti jaja u ruku.

Soba u kojoj se želi postaviti aparat za izvodjenje, mora biti bez promaje sa dosta čistog vazduha, malo udaljena od kolskog i željezničkog prolaza; aparat ne smije biti izložen neposrednom utjecaju sunčane svjetlosti, a u prostoriji da bude jednomyerna toplota između 10 i 15° C.

Aparat za izvodjenje mora se posta-viti strogo vodoravno, a toplota u njemu regulisati na 39 do 40° C. Kada je sve pripremljeno kako treba, pristupa se izbo-ru i nasadu jaja. Na izbor jaja za nasad treba obratiti svu pažnju, jer od toga ovisi glavni uspjeh izvodjenja.

Povoljni uspjeh od nasada možemo očekivati samo onda, kad se upotrijebe samo svježa i oplodjena jaja. Radi toga je potrebno pri odabiranju jaja u-ložiti nešto truda, volje, pa i umješnosti. Mnogi živinari griješe, što ne obilježavaju jaja, ne samo radi saznanja starosti, već i odabiranja jaja od dobrih grla i no-silja. Kad se već ulaže trud a čini trošak, onda treba obratiti veliku pažnju i na ovu okolnost, pošto od toga zavisi svaki uspjeh u živinarstvu bez obzira izvod-i li se pilić na prirodan ili vještački način.

Koja su jaja dobra za nasad? Prvenstveno ona, koja potiču od zdravih, razvijenih i dobrih nosilja, parenih sa odabranim pijećovima. Samo od zdravih roditelja dobivena jaja, mogu dati zdravu i dobru pilad: naslijedeć dakle po-tomci dobra svojstva svojih roditelja.

Starost grla utiče vrlo mnogo na ra-žanost jaja za nasad. Najbolja su ja-ja za nasad od dvogodišnjih nosilja i pi-jećelova, jer u tome dobu starosti grla su potpuno razvijena i od njih se s pra-vom i pouzdanjem može očekivati do-bar priplod. Jednogodišnja i četvorogodišnja grla ne daju dobra jaja za na-sad. U prvom slučaju grla još nijesu do-đro razvijena, a u drugom već su počela tjelesno propadati i nazadovati. Isto tako ne mogu biti oplodjena ni sva jaja, ako je mali broj pijećelova prema broju kokošaka, ili obratno, kada se za nar-šćivanje drži srazmjerno veliki broj pije-ćelova.

Kao god što je potrebno kod pri-plodne stoke za vrijeme bremenosti obra-titi bolju pažnju na hranu i njegu, tako isto treba voditi računa i na nosilje za vrijeme nošenja, ako se ne žele dobiti neoplodjena i rđava jaja za nasad. No-silje treba hraniti dobrom i izdašnom,

ali ne odveć snažnom hranom. Suvviše podgojena živina nosi manje ja-ja, a pored toga i veći broj neoplodje-nih, ili sa vrlo jakim — debelom ljus-kom. Nemože se preporučiti ni u mirnodoba hranjenje nosilja is-ključivo kukuruzom i pšenicom. Veoma je potrebno, da nosilje imaju u dovoljnoj mjeri mekane i životinje hrane: buba, crvi, mesnih i mlječnih opa-đaka, pa onda i razne vještačke i biljne hrane.

Mnogi živinari griješe mnogo, što no-siljama daju u hrani razna dražea sred-stva (paprku, biber) da bi više nesla. Kokoške istina nesu više, ali se brzo is-škvari i pobole, jer se ovim sredstvima jako slabe polni organi, zbog čega koko-ške nose neoplodjena jaja. Dobro je ko-koškama, koje nose jaja, davati uveće nešto zobi (ovsa) osobito zimi, jer zob grije, a toplota je glavni uslov za no-šenje.

I ako se pazilo na odabiranje nosi-lja, na način njihovog hranjenja i nje-ga, opet sva jaja neće ni ne mogu da budu oplodjena. Na prvom mjestu treba odvojiti iz nasada sitna jaja, iz kojih se lega samo mali pilići, kao god što treba odvojiti i odveć krupna, koja čes-to imaju dva žumanjca i iz kojih se legu nerazvijena pilad, ako još u jajetu ne uginu zametak. Isto ne treba upo-trijebljavati za nasad okrugla jaja, kao i jaja svakog nepravilnog oblika, a jaja sa tvrdom ljuskom treba također odva-jati od nasada. Treba nasadivati samo jaja pravilnog oblika i normalne veli-čine.

Kad se odabere jaja za nasad, po-trebno je prije oprati ljusku od prljavi-štine, koja je leglo zaraznih gljivica i koja zatvara pore na ljusci jajeta. Kroz pore na ljusci prolazi vazduh u unu-trinju jajeta, koje je neophodno potreban za život zametka, a ujedno izlazi napole ugljena kiseline, koja se stvara pri raz-viće zametka. Kad bi ljusku jajeta pre-mazali mašću ili drugim mazom, koji ne propušta vazduh, moraću zametak u ja-jetu uginuti. Ovo je jasan dokaz, da jaja za nasad treba neophodno oprati u mlakoj vodi.

Stara jaja nijesu dobra za nasad, a naročito ona, koja smo prije 14 dana ra-nije dobili nosivom kokošaka. Najbolje je, kada se jaja prije što se upotrijebe za nasad prethodno ispitaju, a naročito onda, kada ih nabavljamo iz tudjeg živi-narnika. Za ovo ispitivanje jaja, vrlo su pogodne naročito kontrolne lampe.

Primijeti li se pri pregledu na lam-pi u jajetu tamno mjesto, kao mali razvijeni krug, znači da jaje nije do-bro za nasad;

ako žumance nije žuto već crveno, dokaz je, da je prešlo u trulež;

primijeti li se u unutrašnjosti jajeta za-gasita boja kao sitna paučina, to utvr-đuje da je unutra jajeta prešla u kva-rež;

jaje, koje osim u zadnjem kraju ima i u unutrašnjosti vazdušne mjehurke, prešlo je u kva-rež;

Prema ovome što smo do sad na-veli o izboru dobrih jaja za nasad možemo izvesti sljedeće zaključke:

- a) jaja treba odabirati samo od zdra-vih, dobro razvijenih i onih nosilja, ko-je se dobro i uputno hrane;
- b) treba da su obične veličine i sa ljuskom, koja nije odveć tvrda i debela;
- c) moraju biti potpuno čista;
- d) da su skorošnja, a ni u kojem slu-čaju starija od 10 do 14 dana;
- e) pri pregledu na lampi mora im iznutrica biti potpuno bistra.

Poziv na pretplatu.

1. februara počinje nova mjesečna pret-plata. Molimo, da se ista za vremena obnovi, da bi se mogao list bez ikakova prekidanja dostavljati.

Kod obnove pretplate umoljavamo, da se uzmu u obzir ove cijene:

Pretplata:

Za Beograd, za Guberniju Srbije, za vojne i etapne pošte, mjesečno 250 kruna;
Za Beograd sa dostavom u kuću mjesečno K. 3.—;
Za Monarhiju mjesečno K. 3.—;
Za inostranstvo mjesečno K. 450.

Kod plaćanja se ima jasno navesti točna adresa.

Kod preseljenja, osobito kod promjene bojništa pošta nužno je, da se osim točne nove adrese navede i prijašnja adresa.

Uprava

„Beogradskih Novina“
etapna pošta Beograd.

Razne vijesti

Ugalj kao surogat za kafu.

Ko pročita ovaj naslov, možda će misliti, da hoćemo da pišemo o kakvom novom pronalasku kakvog čuvenog hemičara, kojim bi se moglo koristiti u ova teška vremena cijelo čovječanstvo, međutim ovo nije pronalazak ni-kakvog naučnika, već izum bečkog kovačkog kalfe Karla Fiedlera, a nije bio od koristi nikome osim samom „pronalazaču“, koji je njime punio džepove. Naime Fidler je nalazio lakovjerne ljude, kojima je mudro veće par-tije prave kafe i zbilja bi im odmah su-tradan isporučio „robu“ upakovanu u male sandučice. No kada bi kupci, la-koni na pravu kafu otvarali sanduke, našli bi u njima — ugljena u prahu. No sa time se nikako nije mogla složiti po-licijska vlast, pa je sada pronalazak a jednovremeno i pronalazač upućen „na bliže ispitivanje“ — krivičnom sudu.

Posljednje brzojavne vijesti

Izveštaj njemačkog vojnog vodjstva

Kb. Berlin, 29. januara.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Rup-prechta bavorskog:

Na mnogo mjesta fronta bila je topnička djelatnost.

Front njemačkog prijestolona-sljednika:

U Champagnu razvile su se mjesne borbe. Uz obe strane druma St. Hilaire — St. Souplet slo-mili su se u bitku manji francuski napadi. Naši položaji između Somme i drumova, koji od Pya i Ripontia vodi prema jugo-istoku, bili su poslije podne izloženi najjačoj neprijateljskoj vatri. Pod njezinom zaštitom i pod za-štitom bacala plamena prodrla je fran-cuska pješadija na više mjesta protiv našeg fronta. Ona je odbacena s teškim gubicima dijelom ispred naših zapreka, dijelom u borbi na nož. U našim je rukama ostalo nekoliko ne-prijateljskih vojnika, dok smo zaplijeli više bacala plamena.

Zbog žive vazdušne djelatnosti do-šlo je na više mjesta do borbi u

vazduhu. Juče smo svalili 13 nepri-jateljskih letilica i 1 ukotovljeni balon. Sa uspjehom izbacili smo bombe na London i Sherness. Francuski letaci nastavili su svojim na-padima protiv naših lazareta. Tečajem mjeseca decembra cilj je vaz-dušnih napada bio naš lazaret u Rethelu, a posljednje dane navallili su Francuzi s vazduha na Labry (istočno od Conflansa).

Talijansko bojište:

Na visoravni Sedam Opština iznova se razvio vrlo gorčin boj.

Sa vrlo jakim snagama navallili su Talijani u odsjecima istočno od Asi-aga pa sve do Brente. Na Monte Sise-moli i zapadno slomili su se talijanski napadi ispred austro-ugar-skih položaja većinom još u samoj va-tri. U protivnapadu oduzet je njima Monte di Val Bella, koji su bili na čas zauzeli; jednako su naši savez-nici poslali vrlo teških krvavih borbi odbacili neprijatelja, koji je jurio u području Col dell Rosso, kao izme-dju klanca Franzella i Brente. Opetovani pokušaji neprijatelja, da mjesne uspjehe prošire pomoću jakih svojih pričuva, slomili su se svi sa vrlo teškim i krvavim gu-bicima. Zarobljeno je 10 časnika i 350 vojnika.

Jedna naša napadna vazdušna es-kadra izbacila je sa dobrim uspjehom u noći od 26. na 27. januara 21.000 ki-lograma bombi na Castelranco, Treviso i Mestre. Veliki požari vidili su se na daleko.

Na ostalim bojištima nema ni-šta novoga.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

AMERIKA SE SPREMA, DA S AUSTRO-UGARSKOM STUPI U DOGOVORE.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Rotterdam, 29. januara.

Washingtonski dopisnik „New-York-Worlda“ izvješćuje: Ako Austro-Ugarska gaji iskrenu želju, da sa Sjedinjenim Dr-žavama stupi u dogovore, on-da joj je za to otvoren službe-ni put posredstvom španjolskog ili švajcarskog posla-nika.

NASTAVAK PREGOVORA ZA MIR.

Kb. Brest-Litovsk, 29. januara.

Tečajem jučerašnjeg poslije podneva i večeras stigli su u Brest-Litovsk: e. i k. ministar za spoljne poslove prof Czer-nin sa pratnjom, njemački državni taj-nik za spoljne poslove pl. Kuhlmann i nekoliko činovnika spoljnog ureda, u Berlinu, veliki vezir Talat-paša sa pratnjom i bugarski pukovnik Gančev. U toku današnjega prije podneva stigao je u Brest-Litovsk i Trocki, koji je umolio, da se za danas određena sjed-nica političke komisije odloži za sutra, pošto želi s ruskim delegatima prije o-držati jednu predkonferenciju.

RUSKO-RUMUNJSKI RAT.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Sofija, 29. januara.

Rumunji su već započeli sa za-posjedanjem Besarabije, naravno uz teške borbe i velike gu-bitke. Zaposjeli su već bili Bolgrad, ali su ih Rusi odanle opet istjerali.

AMERIČKI LISTOVI O GOVORU GROFA CZERNINA.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Rotterdam, 29. januara.

Washingtonski dopisnik „Morning Post“ javlja, da ovdje vlada mišljenje, da bi Czernin posao još i dalje nego li je to bio slučaj u njegovom govoru, ali da je neprestano morao uzimati obzira prema njemačkom savezniku. I ako se još nezna ništa stalno, drži se ipak, da će se Wil-son odazvati Czerninovu pozivi, da stupi u pregovore.

DOGADJAJI U FINSKOJ.

Kb. Stockholm, 29. januara.

Sveđski brzojavni ured javlja iz Ha-parande: Od juče se Tammerfors nalazi u rukama crvene garde. Brzojavni ured i druge javne zgrade u Helsingfors su zaposjednuti su od crvene garde, koja je senat proglasila zabačeni i proklamirala boljševičku vladu. Glasine se o ap-šćenju članova senata nisu obišle. U sjevernoj Finskoj uspjele je gradjanskoj gardi, da crvenu gardu drži u šahu. Vla-da relativni mir. U Torneji je ostalo samo 80 ruskih vojnika.

Kb. Stockholm, 29. januara.

Finski poslanik u Stockholmu, Griepenberg, dobio je brzojavku, prema kojoj se finska vlada nalazi još uvijek na svom mjestu.

ORLANDO U LONDONU.

Navodno postignut potpun politički sporazum između Italije i njenih saveznika.

Kb. London, 29. januara.

Reuterov ured je ovlašten obja-viti, da je Orlando va posjeta zavr-šena sa vrlo zadovoljujućim uspjehima. Postignut je po mogućstvu potpun sporazum između Italije i njenih sa-veznika u svim političkim, brodarskim i privrednim pitanjima. Razjašnjenje su tačke, koje su još bile nejasne. Upozna-lo se, da su svi nesporazumi bili po-slijedica samo krivog shvaćanja pojed-i-nih pitanja. Postignuti sporazum u Londonu, kao i svestrana simpatija, ko-jom je primljen, učinili su na Orlando najdublji utisak.

BABILONSKA ZABUNA U PETROGRADU.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Stockholm, 29. januara.

Prema opisu jedne dobro informi-rane ličnosti, koja je ovih dana stigla u Stockholm, vlada u Petrogradu u ova-čas upravo babilonska zabuna. U gra-djanskim i umjerenim socijalističkim krugovima vlada upravo neograničeno ogorčenje protiv boljševičke vlade. Petrogradska agencija međutim na-stavlja sa svojom metodičkom prepri-acijom masa proklamacijama protiv njemačkog imperijalizma.

NEPRISPODOBIV SLOM RUSKOGA FRONTA.

Berlinska štampa o prekidu rusko-rumunjskih odnosa.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Berlin, 29. januara.

Prekid rusko-rumunjskih odnosa označuje berlinska štampa kao dalji simptom za slom u cijeloj istoriji nepri-spodobiv slom, koji se ovih dana izvri-šuje na cijelom istočnom frontu.

HARKOVSKA VLADA — BEZ VAŽNOSTI.

Kb. Stockholm, 29. januara.

Ovdašnji ukrajinski ured za infor-maciju izjavljuje, da se harkovskoj vladi ne može pridavati nikakva važnost; ona nema nikakvog autoriteta.

SARRAILOVO PRESLUŠANJE.

Zbog neuspjeha operacija na macedon-skom bojištu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Bern, 29. januara.

„Figaro“ izvješćuje, da je gene-ral, a s njime i više generala njegovog stožera, pozvano u ratno ministarstvo gdje su preslušani. Isto tako „Figaro“ javlja, da se sprema istraga zbog ne-uspjeha operacija Sarraillove vojske.

GODIŠNJA SKUPŠTINA BUGARSKO-KNJIŽEVNIČKE I UMJETNIČKE UNIJE.

Kb. Sofija, 29. januara.

Bugarska je književnička i umjet-nička Unija održala juče svoju prvu go-dišnju skupštinu, u kojoj je podpred-sjednik dao izvješće o radu oko osn-utka društva i istaknuo spremnost njemačkog kulturnog saveza, da stupi u dobre odnose sa Unijom i njenim članovima, naročito u pogledu zajed-ničke kulturne djelatnosti. U tu će svr-hu članovi njemačkog kulturnog save-za biti ujedno i članovi dopisnici bu-garske Unije i obratno.

vaz, koji je 14. juna 1645. godine pre-priao kod Naseby-a i činjenica, da su mu protivnici uhvatili i objavili prepisku, iz koje se vidjelo, da je tražio pomoć stranih sila protiv vlastitih podanika, pot-puno skrhaše kralja, koji sada izjavi, da je voljan popustiti svima zahtjevima pa-rlamenta. No ovaj sada više ni za šta nije htio da čuje. Tada se kralj odlučio, da pobjegne Skotima. 27. aprila 1646. godine polajno napusti svoje ljude i po-slije dugog lutanja stiže u škotski logor. Škoti ga primiše sa svima počastima, ali su ga ipak držali kao zarobljenika, dok ga najzad u januaru 1647. godine uz veliku novčanu odštetu ne izdadose en-gleskom parlamentu, koji ga zatvorio u zamak Holmbury u northamptonskom kraju. Dok su umjerenjaci u parlamentu sada htjeli zakonitim putem povratiti re-đovno ustavno slanje u Engleskoj, eks-tremna stranka u parlamentu tražila je potpuno ukidanje kraljevstva. Tada Crom-well tuđe kralja potajno odvesti u Ham-pnecourt, da sa njime povede nove pre-govore, na kojima opet nije moglo doći do sporazuma. 11. novembra kralj po-bježe na ostrvo Wight, ali ga uhvatili predade parlamentu guverner toga ostr-va, Hammonil. Sada kralj bude zatvo-

ren u zamku Carisbrook i ponovo budu povedeni pregovori između njega s jedne i vojske a parlamenta s druge strane. Januara 1648. god. bude riješeno, da se sa kraljem više ne pregovara. Sada škoti s vojskom krenuše na Englesku, da oslobode kralja, ali ih je Cromwell u tri maha potukao. Pored svega što je bilo, pokušani su još jednom pregovori sa kraljem, ali sada vojska nasilno uda-lij iz parlamenta umjereničku manjinu. 23. decembra 1648. god. kralj bude do-veden u Windsor, a u januaru 1649. god. „knji parlament“ odlučio, da se kralj stavi pod sud za veleizdaju. Radi suđenja kralju bude određen naročiti veliki vanredni sud od čitavih 150 čla-nova, članova parlamenta, sudija, pred-stavnika pojedinih opština itd. 19. janu-ara 1649. god. doveden je kralj u St. Jameski dvorac, a 20. januara otpočelo mu je suđenje u velikoj dvorani West-minsterskog dvorca. Predsjednik suda bio je Bradshaw, a od onih 150 članova prisustvovalo je samo 69. Uzalud su se škotski parlament i mnogi strani dvo-rovi zauzimali za kralja, uzahud su svi-đani ministri kralja Karla nudili svoje gla-vo u mjesto njegove; 23. januara sud osudi kralja „kao ubicu, tiranina i ve-

leizdajnika“ na smrt. Pošto je izrečena presuda kralj je još jednom tražio ri-ječ. Mislil se, da je htio izreći svoju ab-dikaciju. No sud mu više ne dade da govori i naredi, da se on siom odvede iz dvorca. 30. januara 1649. godine kralj Karlo I. bude pogubljen pred whi-tehallskom palatom. O republikan-skoj vladavini, koja je u Engleskoj došlo po njegovoj smrti pod Cromwellom, već smo govorili jednom prilikom na ovom mjestu. — 30. januara 1781. godi-ne rođen je u zamku Boncourt u Champagnu francuski plemić a njemački pjesnik Adalbert de Chamisso. Kad je izbila francuska revolucija i kada na-stade gonjenje plemića Chamisso sa ro-diteljima ode u Njemačku na stalno bo-ravljenje. 1798. godine postao je pruski oficir i počeo je pisati pjesme na nje-mačkom jeziku, kojim je vladao kao svo-jim maternjim. 1806. godine istupi iz vojske zbog bolesti, ili, kako drugi ve-će, da ne bi morao da se bori protiv svojih sunarodnika. — Osim njegovih mnogo-brojnih pjesama, koje se još danas mno-go čitaju i uče po svima njemačkim ško-lama, napisao je i duhovita i fantastič-nu pripovjetku „Peter Schlemihl“. Umro je 21. avgusta 1838. godine u Ber-

linu. — 30. januara 1841. godine rođen je u Parizu nekadašnji predsjednik fran-cuske republike Felix Faure. Vrlo je zanimljiva karijera ovog čovjeka, koj je od kožarskog kalfe dospio do najvišeg položaja u republici. Faure je bio sin nekog tapacirera i bio prvo šegri kod ne-kog kožara u Ambroiseu, zatim predje kao kalfa u Havre, gdje poslije i sam o-tvori kožarsku trgovinu. Za vrijeme rata 1870. godine bio je komandant jednog bataljuna narodne vojske, a donijeo ga je Gambetta slao u Englesku radi kupo-vine oružja. Poslije rata izabran je za pomoćnika predsjednika opštine i pred-sjednika trgovačke komore u Havreu. 1881. godine izabran je za narodnog po-slanika. Bio je više puta državni podsekretar u ministarstvu za trgovinu i kolonije, a 1894. godine postao je predsjednik mi-nistarskog savjeta. Pošto na izboru pred-sjednika republike 17. januara 1895. go-dine umjerenjaci nisu htjeli čuti za ra-dikalnog kandidata Brissona, a radi-kali opet nisu htjeli čuti za umjerenjaka Waldeck-Rousseau-a, to je na iz-boru pobijedio Felix Faure, koji je na položaju predsjednika republike napra-sno umro 16. februara 1899. godine.

CIJENE OGLASIMA: Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera

MALI OGLASI: PRIMAJU SE: KNEZ MIHAJLOVA UL. 38

CIJENE OGLASIMA: Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera

Dentista P. B. Brill - Beograd. Makedonska ulica broj 3. (do pošte) Amerik. specijalista

Tražim lijepo nameštenu sobu, po mogućnosti u sredini grada. Ponude uz naznaku cijene upravi lista pod „Lijepo“ 34909-4

Razno. Tražim uz dobru naplatu elegantne čezve (gig) sa oprcom, na jednomjesečni najam. Ponude pod „Gig“ 34908-5

KORESPONDENCIJA. Jovanu Premoviću, Geneva. Molim dostavite Jordanu Vidanoviću, inženjeru i peš. kapetanu, da Danica jako brine, jer ne dobija nikakve vijesti i vaši su svi zdravi. Danica molim da se javljuje na moju adresu Vidovosa Karapešić, Gimnazijaska 53, Beigrad. 34850-8

Moj sin Radojković Milisav star 19 godina, rodom iz sela Rakinca, kao zarobljen u bečanju 1915. god. Nije mi se do sada javio. Molim sve prijatelje i poznanike moga sina po lagerima i inače, da me kartom ili ovim putem izvjestite, ako što o njemu znaju; na čemu večitio ostajem blagodarni. Leposava Dobros. Radojkovića, selo Rakinac, okrug požarevački, pošta Zabare - Srbija. 34872-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim da me izvjestite, jesu li živi Milentije Milanović, četni kuhar iz Kosovske Mitrovice i brat mu Rakić Milanović, vojnik sa albanske granice. O njima neznajka familija njihova ništa. Milica M. Matijevića, Kosovska Mitrovice. A 2879

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim raspitajte i izvjestite nas o mome sinu Aleksandru Jovančiću koji je otišao kao regrut 1916. godine i do danas o njemu nismo ništa čuli. Što o njemu budete saznali, javite mi. Isto molim prijatelje i poznanike, da me izvjestite. Mi smo kod kuće osim Aleksandra svi zdravi i živi. Pozdrav Radojković, trgovac iz Niša, Zvečarska ulica 44. Odgovorite na adresu Bosiljka Milijevića, Beograd, Čuburska ulica br. 19. 34853-8

Jovanu Premoviću, Casse 3545 M. B., Geneva. Moj muž Petar Vuksanović, narodni poslanik, bio je u Zenevi - Avenue du Mali 4, pa mi je prije 3 mjeseca javio, da će sa sinom Milanom otići za Ncu. Od tog doba niko mi se ne javlja. Dostavite mu neka mi se odmah javi. Za nas neka ne brine, zdavni smo. Natalija P. Vuksanović, iz Mramoca, Palanka smederevska. 34871-8

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Stevi Stefanoviću, Stockholm. Mili babo! Stigosmo kući, odakle te svi srdačno pozdravljamo. Došla je i mama, a Savca ostala kod kuće. I ona te nebrojno puta pozdravlja, čudi se da nisi od nje dobio karte. Dobila sam 830 kruna. Mili babo! i ako nam je novac veoma potreban, mi te molimo da i omanje nama šalješ, samo da se ti ne bi patio, jer tvoje zdravlje nama je najveće blago. Ljubimo te svi. Tvoja Draga Stefanović, Knez Milentina 45. 34860

Tko ma štogod o Avramu Krstiću, blivšem namješteniku u Vajfertovoj pivari u Beogradu, zna, umolvaj se da izvjesti o njemu Stanu Rajčić, Sarajevo, Skenderija 19. A2880

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim dostavite Milojku Sretenoviću, profesoru, sljedeće: Od tebe sam dobila novac u aprilu i od tada ništa. Šta je stobom, što se ne javljaš? Pošalj mi novaca, jer sam bolesna i u oskudici. Molgo te pozdravljaju Jeleca Vučković, Prote Matejca ulica br. 1a, Beograd. 34894-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim izvjestite se o zdravlju moga muža Isaka Albahari, podnarednika i o tome mi pošaljite što skoriji izveštaj. U brizi sam velikoj, jer već 4 mjeseca nemam nikakvih vijesti od njega. Javite mi, da sam primila 178 kruna. Unapred zahvaljuje Rebeka J. Albahari, Beograd, Solunska ulica 27. 34883-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim saopštite mome sinu Branku Vlainiću, vojniku kod Štapa, da smo svi živi i zdravi i da za nas ne brine. Neka nam se javi preko novina, jer karte od njega nismo skoro dobili. Branko neka o ovome izvjesti Luku i Boru. Blagodaran Svetislav Vlainić, trgovac, Ub. 34904-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim, dostavite Vitomiru Čirkoviću, kod haub. baterije i Stojadinu Antonijeviću, naredniku, da sam dobila o njima izvještaj i izvjestila roditelje Vitomirove u Cerovac. Neka se javljaju često i po mogućnosti pošalju novaca. Vitomir neka izvjesti ako što zna za Dragomira Teševića, učitelja, rezervnog kapetana. Pozdrav. Draga Miljković, Beogradska ulica 26. 34888-8

Jovanu Premoviću, da dostavi Budimiru Jeličiću, poste restante Mt. blanc, Geneve, Suisse. Poštovani gospodine Budol! Dostavite mome mužu Blagoju Kaludjeroviću, svešteniku sanitetskog odjeljenja sledeće: Dragi moj Blagoje! Sa djetom sam zdrava, što i tebi od Boga želimo. Zašto se toliko vrijeme ne javljaš? Već dva mjeseca o tebi ne doblismo vijesti. Novac koji si poslao preko Vese Atimovića nisam primila. Novac preko nekoga više ne šalji, samo preko Bezirka-Komande, Brus, jer ovamo uredno ne će da isplate kome ti tamo daš. Novac koliko više odmah nam pošalji, jer smo ostali bez novca. Čestitamo ti novu 1918. godinu, da je sretno provedeš. Da ti si dobio fotografije, što smo ti poslali, a svi te molimo da nam pošalješ svoju fotografiju. Kosa, Juca i mali Taša ljube tati ruku, a tebe mnogo pozdravlja i ljubi tvoja Mara Kaludjerović, iz Brusa. A 2883-8

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Mihajlu Miliću, redovu brdskog puka. Tvoju sam kartu primila i čudim se, što se do sada nisi javljao, i zašto mi nisi štogod poslao, kad znaš, da ni od kuda nemam pomoći. Molim da mi odmah pošalješ troška, jer sam u oskudici. Javljaj se, ako brijem. Pozdravlja te tvoja žena Zivka Milić, Beograd, Kraljeve Natalije ulica 88. 34900-8

Jovanu Premoviću, Casse 3545, Geneva. Molim, vas saznajte, je li živ Božidar Ž. Dimitrijević, fotograf iz Beograda, star 25 godina, koji je pri povlačenju srpske vojske evakuisan kao ranjenik iz kopljanjske bolnice. Do danas o njemu nikakvo izvješće ne dohiti. U isto vrijeme umolvavam svakog, koji bi ma šta o njemu znao, da me izvjesti na adresu: Djoka Ž. Dimitrijević, knjigovezac, Bitojska ulica 44, Beograd. 34889-8

Pretplačujte se na Beogradske Novine.

I. ELEKTRO-MEHA NIČKA RADIONICA MILUTINA S. MARKOVICA, BEOGRAD Terazije Nr. 8 (u dvorištu)

Moderno instalirana za celokupnu Mehaniku i Galvano-Tehniku. 1073

Gradjanski sud c. i k. okružnog zapovjedništva Beograd-grad ODREDBA NAREDBE O RASVJETI možete se držati, a da ne umanjite učinak osvjetljenja, ako upotrebite 992

TUNGSRAM POLU-WATT-LAMPE sa 25, 40, 60 watta potroška struje. Gradjanski sud c. i k. okružnog zapovjedništva u Beogradu. Nr. 1761/2/1917.

Objava. Iz posjeda tvrtke A. & E. Frank u Frankfurtu a/M. navodno nesladose dvije menice. Tekst je glasio:

1. „Frankfurt a/M. 26. VI. 1912. Pfund Sterling 26/19/5. Am 30. XI. 1912. zahlen Sie gegen diesen Pfund Wechsel an die Ordre der Firma A. & E. Frank, Frankfurt a/M. die Summe von Pfund Sterling Sechszundzwanzig (neunzehn) fünf den Wert in Waren und stellen ihn auf Rechnung lt. Bericht Herrn Damjan L. Marković in Belgrad. Damjan L. Marković m. p. A. & E. Frank, Frankfurt a/M.“

Na zahtjev njemačko-austrijske centrale za zaštitu vjerovnika u jugoslovenskim okupiranim krajevima, ekspozitura Beograd, otvara se u smislu § 204. srpskoga gradjanskoga parbenog postupka amortizacioni postupak i svaki se držalac mjenica poziva, da iste u roku od 101 dana ovome sudu predloži, jer će se inače mjenice proglašiti ništavima. Beograd, 8. januara 1918. Gradjanski sud c. i k. okružnog zapovjedništva u Beogradu. 1090

BERLITZ METODA ZA UČENJE Nemačkog jezika sve-ska I 6- II 7- Francuskog jezika sve-ska I 6- II 7- III 10- Engleskog jezika sve-ska I 6- II 7- III 10- Talijanskog jezika sve-ska I 10- II 10- Ruskog jez. sv. I 10- Mogu se dobiti u knjizari „NAPREDAK“ Beograd, Knjaz Mihajlova 9. 598-II

AKCIONARSKI KAPITAL K. 130.000.000.- EKSPOSITURA ENGLESKO-AUSTRIJSKE BANKE U BEOGRADU posreduje pri odašiljanju novčanih pošiljaka — i telegrafskim putem — zarobljenicima i interniranima preko zasebnog odjeljenja brzo, pažljivo i uz umjerenu nagradu. 973

Prvo c. kr. povel. dunavsko parobrodarsko društvo. Red plovidbe mjestnog parobroda za prevoz putnika i robe iz medju ZEMUNA I BEOGRADA. Vrijedi od 26. Siječnja 1918. do daljnog.

Table with columns: Iz, U, do podne, poslije podne. Rows: Zemuna Beograd, Beograda Zemun.

Vrijeme vožnje označeno je po srednje evropskom računanju, te znači najranije vrijeme polaska. Noćno vrijeme od 600 u veće do 500 u jutro označeno je potcrtanjem brojke časaka. Prevozne cijene izmedju Zemuna i Beograda i obratno: Za civilne osobe i I. mjesto 80 filira, II. mjesto 60 filira. Vojničke osobe plaćaju pol cijene na blagajni bileta. Za prtljag do 25 kg. plaća se 50 filira, do 50 kg. 70 filira. Za teži prtljag od 50 kg. plaća se za svakih daljnjih 25 kg. 50 filira.

Tržna roba otprema se uz naplatu pristojba propisanih za prtljag. P. n. putnici imaju se za utovarivanje, istovarivanje i čuvanje prtljaga i tržne robe sami brinuti. Trgovačka roba otprema se u mjestnom prometu Zemun-Beograd kao brizovo, uz naplatu tarifiranih brizovanih pristojba. Mjestnu plovidbu izmedju Zemuna i Beograda vršiti će: ponedjeljom i srijedom, četvrtkom i subvotom, Prvo c. kr. povel. dunavsko parobrodarsko društvo, a nedjeljom, utorkom i petkom Kr. ug. diocničarsko društvo za brodarenje po rijekama i moru. Z e m u n, mjeseca siječnja 1918. Izvadak iz društvenog pravilnika. U ovome redu plovidbe navedena vremena označuju najraniji dolazak i odlazak parobroda. Zakašnjenje ili izostanak pojedinih vožnja ne daje nikakvih prava na oštećenje prema upravi. Za željezničko i parobrodsko veze ne jamči uprava. Glavna agencija.

Prvo c. kralj. povlašćeno dunavsko parobrod. društvo.

Red plovidbe mjestnog parobroda iz medju ZEMUNA I PANCISOVA — (za putnike, robu i povlaku šlepova.) — Važi od 26. siječnja 1918. do dalje naredbe. DNEVNO

Table with columns: Iz, Za, Prije podne, U podne, Po podne. Rows: Zemuna Pancsova, Pancsova Zemun.

Primjedba. U Tamiš ulaze i izlaze brodovi samo onda, ako to stanje vode i vrijeme dopušta. Cijene vožnja izmedju Zemuna-Pancsova III obratno: I. mjesto 180 fil., II. mjesto 130 filira. Pristojba za prtljag izmedju Zemuna-Pancsova III obratno: Do 25 kg. 80 fil., preko 25 do 50 kg. 120 filira. — Za prtljag u težini preko 50 kg. naplaćuje se za svakih početnih 25 kg. 60 filira. Tržna roba otprema se uz naplatu pristojba propisanih za prtljag. Za utovarivanje, istovarivanje i čuvanje prtljaga i tržne robe imaju se p. n. putnici sami pobrinuti. Trgovačka roba otprema se u mjestnom prometu Zemun-Pancsova III obratno samo kao brizovo, uz naplatu tarifiranih brizovanih pristojba. Izvadak iz društvenog pravilnika. U ovome redu plovidbe navedeno vrijeme označuje najraniji odlazak i dolazak parobroda. Zakašnjenje ili izostanak pojedinih vožnja ne daje nikakvih prava na oštećenje prema upravi. Za željezničke i parobrodsko veze ne jamči uprava. Z e m u n, mjeseca siječnja 1918. Glavna Agencija.

BELGRADER ORFEUM. ZIMSKO POZORISTE (PRIJE BOULEVARD) ULAZ SA STRANE ZMAJEVE ULICE. Danas PREDSTAVA JANUARSKOG PROGRAMA u 1/2 8 sati u veće

Oglašujte u Beograd. Novinama

Sa bolom u duši, izvještavamo naše srodnike i prijatelje, da je naš dobi i nikad neprežaljeni Djoka Djema apotekar u Bogatiću, umro 26. januara ove godine poslije dugoga i teškoga bolovanja. Bogatić, januara 1918. Ožalošćena supruga Darinka, mati Jeleua, sestra Nastasija i ostala rodbina. 34911

Sa tugom i dubokim bolom, javljamo srodnicima, prijateljima i poznanicima, da je naša mila i predobra keci, odnosno sestra, snaja i jetrva Olga udova pok. Radivoja Markovića agronoma iz Vratarnice, isпустиła svoju mladjanu dušu 7. decembra ove god. poslije kratkoga ali teškoga bolovanja u najljepšem dobu svoje mladosti, a sahranjena 8. istog mjeseca. Kruševac, decembra 1917. Ožalošćeni: mati Mara, otac Milorad Trojano-vić, ekonom iz Zaječara, sestre: Milica i Desanka, brat Svetislav, svekrva Danica Prv. Marković, djeveri: Lazar i Milan, zovova Darinka, jetrve: Neda i Rada i ostala rodbina. 34912

Našem dragom Dragutinu K. Dragutinoviću sudiji kasaconog suda, davaćemo godišnji pomen u četvrtak, 31. ov. mjeseca, u 11 sati prije podne u crkvi Sv. Marka. Beograd, 28. januara 1918. Ožalošćeni: supruga Mara sa djetom, brat Milutin Dragutinović, profesor i ostala rodbina. 34897

Zora Božidara Milivojevića viš. čin. Nar. Banke i Zivko Tadić advokat, izvještavaju svoje prijatelje i poznanike, da će njihovoj miloj i dragoj majci Anki Jovana Tadića činiti trogodišnji pomen u četvrtak, 31. januara u 10 sati prije podne, u crkvi Evangelista Marka na starom groblju. Beograd, januara 1918. 34885